



Gærdesanger, Sæby, 14. maj 2015. Foto: Hans Henrik Larsen

Danmarks Ringmærkerforening 2015

Af Henning Ettrup

Danmarks Ringmærkerforening er de aktive ringmærkeres forening. Foreningens vigtigste opgaver er afholdelsen af generalforsamling, årsmøde, offentlige arrangementer, ringmærkerkurser og -møder, ligesom den har fået plads i arbejdsgruppen under Skagen Fuglestation. Foreningen yder desuden støtte til relevante ringmærkerprojekter. Foreningen er således bindeled til, og mellem, de aktive ringmærkere.

Danmarks Ringmærkerforening er en lille forening, der består af primært aktive ringmærkere. Medlemstallet, som har ligget på 35-40 medlemmer, er nu tilsyneladende stabiliseret på, hvad der svarer til ca. 30 % af de ringmærkere, som har licens under Ringmærkningscentralen på Statens Naturhistoriske Museum. Medlemstallet var i 2015 52 ringmærkere mod 53 i 2014.

Foreningens hjemmeside (www.ringmaerkning.dk) er foreningens primære kontakt til medlemmerne, og her bringes løbende nyheder om ringmærkning samt oplysning om foreningens aktiviteter, der også kan følges på Facebook. På hjemmesiden er der adgang til faglige artikler, nyheder og information om ringmærkning, ligesom der for medlemmer er tilgang til en håndbog indeholdende regler for mærkning og mere specifikke detaljer om og beskrivelser af ringmærkning, fangsteknikker og håndtering og bestemmelse af fugle, som er af relevans for ringmærkere med licens.

Afholdelse af årsmøde sker i tæt samarbejde med Ringmærkningscentralen, ligesom kurser for nye

ringmærkere gennemføres i samarbejde med Ringmærkningscentralen og fuglestationerne, hvor kurserne foregår. Foreningen og dens medlemmer er også drivkraften bag projektet med standardiseret ynglefuglefangst (CES), som har kørt siden 2004 (se nedenfor). I den forbindelse blev der på Fyn i marts afholdt et velbesøgt og inspirerende møde, hvor de forskellige CES-grupper fremlagde resultater og oplevelser fra den forudgående sæson, ligesom Vicky Knudsen præsenterede resultater fra sit færdige speciale med bearbejdningen af de hidtil indsamlede CES-data (se Knudsen 2015).

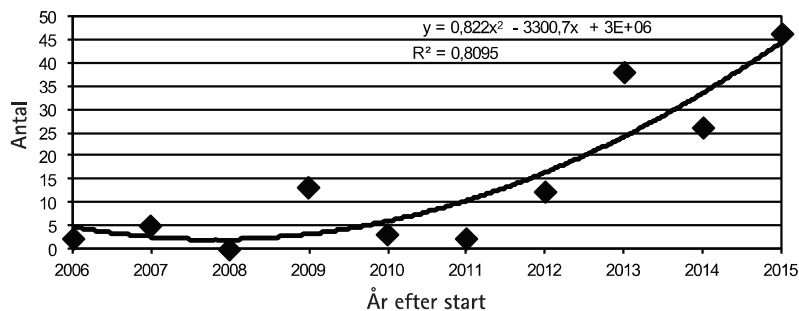
Foreningen deltog igen i år i et offentligt arrangement i maj ved Løvbakke Naturcenter ved Herning, hvor der blev demonstreret ringmærkning og fremvist fugle ved naturcentret. Tilsvarende afholdt foreningen et offentligt arrangement i samarbejde med DOF-Østjylland i august, ligesom vi atter deltog i et velbesøgt arrangement ved Nr. Lyngvig Fyr i september.

Standardiseret fangst efter ynglefugle 2015

Foreningen har siden 2004 i samarbejde med Ringmærkningscentralen på Statens Naturhistoriske Museum stået for et projekt med systematisk fangst af ynglefugle med spejlnet efter den engelske Constant Effort Site-model, CES (se f.eks. Drachmann 2004). Det primære formål med projektet er at registrere demografiske ændringer i bestandene, f.eks. overlevelse

Skægmejse, adult

Panurus biarmicus



Udviklingen i bestanden af adulte skægmejser (*Panurus biarmicus*) ved Brabrand Sø i perioden 2006-2015.



Skægmejse, Vejlerne, 29. september 2015. Foto: Tonny Ravn Kristiansen

og ynglesucces blandt de almindeligt forekommende spurvefugle (se www.BTO.org). De indsamlede data tilgår det europæiske CES-projekt, der administreres af BTO.

I 2006 startede yderligere 3 lokaliteter, hvorefter der har været op til 6 lokaliteter med i projektet. I 2015 blev der fanget på 5 lokaliteter (se tabel). Ringmærkningen ved Ravnstrup Sø, der har været med siden 2006, er blevet opgivet på grund af mangel på ressourcer til opgaven. Det er siden meldt ud, at det i år er sidste sæson, der mærkes ved Ove Sø, da ejeren ikke længere ønsker at lægge lokalitet til ringmærkningen.

Der blev i 2015 fanget eller aflæst i alt 2424 fugle på de 5 lokaliteter fordelt på 55 arter (tabel). Af de fangede fugle var 1827 nymærkede eller mærket andre steder mens 221 var genfangster af fugle mærket tidligere år. Hertil kommer, at 376 fugle blev fanget én eller flere gange i årets sæson. De hyppigst fangede fugle var rørsanger med 17,4 % af de fangede fugle (421 fugle), løvsanger med 11,1 % af de fangede fugle (269 fugle) og gransanger med 9,4 % af de fangede fugle (229 fugle).

I forhold til 2014 rykkede løvsanger frem fra nummer fire til nummer to. Gransanger var nummer tre, mens rørspurv faldt fra tredjepladsen til nummer fire. Herefter fulgte musvit, blåmejse, munk og skægmejse i nævnte rækkefølge.

Bemærkelsesværdigt er fangsten af skægmejser, som med 112 fugle udgjorde 4,6% af de fangede fugle,

mod kun 2,4% (66 fugle) i 2014. Antallet er dermed øget nærmest eksponentielt siden at vinteren 2001/11 på det nærmeste udryddede arten (se Ettrup et al. 2014). Stigningen i antallet heraf skyldes udelukkende et øget antal fugle ved Brabrand Sø (figur).

Af kuriositeter kan desuden nævnes at der i år blev fanget en isfugl, en lille fluesnapper og en pungmejse. Samtidig bemærkes at der kun blev fanget en græshoppesanger, hvilket er en nedgang til det laveste siden topåret i 2006 med 12 fangede fugle. Til gengæld har sydlig blåhals tilsyneladende etableret sig fast i Nordvestjylland.

Selv om antallet af CES-lokaliteter i år er gået ned, er det fortsat foreningens ambition at projektet skal omfatte 10 lokaliteter. Foreningen yder derfor fortsat støtte til opstart af nye lokaliteter. Se i den forbindelse www.ringmaerkning.dk (under CES-ringmærkning) for yderligere oplysninger om projektet, hvor der også er links til de mindre bearbejdninger, der hidtil er foretaget af de indsamlede data. Den første samlede bearbejdning er foretaget af Knudsen (2015), som bl.a. har set på kvaliteten af de indsamlede data.

Afsluttende skal de deltagende ringmærkere takkes for deres kæmpe indsats sommeren igennem. De står op længe før solen og de tilrettelægger deres ferie, så projektet kan holdes i gang.

Litteratur

- Drachmann, J. 2004: Standardiseret fangst af ynglefugle i Dybendal, Salten Langsø Skovdistrikt 2004, 7 sider. www.ringmaerkning.dk.
- Ettrup, H., M. J. Hansen og S. Ilsøe, 2014: Standardiseret ynglefuglefangst ved Brabrand Sø 2006-2013 - med fokus på rørsanger (*A. scirpaceus*), rørspurv (*E. schoeniclus*) og skægmejse (*P. biarmicus*). Flora & Fauna 120 (1+2): 1-7.
- Knudsen, V. 2015: Fluctuations in populations of common Danish breeding birds –
- Using ringing data from the Danish Constant Effort Sites. Master's thesis, Statens Naturhistoriske Museum, København.
- www.bto.org/volunteer-surveys/ringing/surveys/ces/about-ces: About CES.

Antal fugle fanget i forbindelse med årets standardiserede fangster efter ynglefugle på de 5 CES-lokaliteter.

Navn	Latin	Vestmager	Lunget	Brabrand Sø	Skagen	Ove Sø	Sum
Isfugl	<i>Alcedo atthis</i>			1			1
Stor flagspætte	<i>Dendrocopos major</i>	4	4	1			9
Landsvale	<i>Hirundo rustica</i>			1		4	5
Skovpiber	<i>Anthus trivialis</i>	19			1		20
Hvid vipstjert	<i>Motacilla alba</i>		3			1	4
Gul vipstjert	<i>Motacilla flava</i>					1	1
Gærdesmutte	<i>Troglodytes troglodytes</i>		27	10	3		40
Jernspurv	<i>Prunella modularis</i>	1	15		26	1	43
Rødhals	<i>Erithacus rubecula</i>	1	24	10	46		81
Nattergal	<i>Luscinia luscinia</i>	4	8	2			14
Blåhals	<i>Luscinia svecica</i>					7	7
Rødstjert	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	5	11	1	15		32
Solsort	<i>Turdus merula</i>	3	30	6	16	3	58
Sangdrossel	<i>Turdus philomelos</i>		6		8	2	16
Vindrossel	<i>Turdus iliacus</i>				1		1
Græshoppesanger	<i>Locustella naevia</i>	1					1
Sivsanger	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>			38		15	53
Kærsanger	<i>Acrocephalus palustris</i>		5	18		1	24
Rørsanger	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	2	4	120		295	421
Gulbug	<i>Hippolais icterina</i>		1		5	2	8
Gærdesanger	<i>Sylvia curruca</i>	18	5	7	14		44
Tornsanger	<i>Sylvia communis</i>	5	3	12	7	12	39
Havesanger	<i>Sylvia borin</i>	9	27	3	2		41
Munk	<i>Sylvia atricapilla</i>	2	91	8	10	1	112
Skovsanger	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	3	1		2		6
Gransanger	<i>Phylloscopus collybita</i>	57	68	36	58	10	229
Løvsanger	<i>Phylloscopus trochilus</i>	187	5	4	44	29	269
Fuglekonge	<i>Regulus regulus</i>				6		6
Rødtoppet fuglekonge	<i>Regulus ignicapilla</i>				6		6
Lille fluesnapper	<i>Ficedula parva</i>				1		1
Grå fluesnapper	<i>Muscicapa striata</i>					3	3
Broget fluesnapper	<i>Ficedula hypoleuca</i>	2			3		5
Skægmejse	<i>Panurus biarmicus</i>			105		7	112
Halemejse	<i>Aegithalos caudatus</i>	2	22	4	3		31
Sumpnejse	<i>Poecile palustris</i>		13	2			15
Topmejse	<i>Lophophanes cristatus</i>		2		18		20
Sortmejse	<i>Periparus ater</i>				9		9
Blåmejse	<i>Cyanistes caeruleus</i>	34	22	50	5	12	123
Musvit	<i>Parus major</i>	47	24	24	43		138
Træløber	<i>Certhia familiaris</i>			1	1		2
Parktræløber	<i>Certhia brachydactyla</i>		1				1
Pungmejse	<i>Remiz pendulinus</i>			1			1
Skovskade	<i>Garrulus glandarius</i>				6		6
Stær	<i>Sturnus vulgaris</i>	12				24	36
Skovspurv	<i>Passer montanus</i>		1	4			5
Bogfinke	<i>Fringilla coelebs</i>	8	18	1	27	1	55
Kvækerfinke	<i>Fringilla montifringilla</i>				6		6
Grønirisk	<i>Carduelis chloris</i>		1	1	2	3	7
Stillits	<i>Carduelis carduelis</i>			7			7
Grønsiken	<i>Carduelis spinus</i>				2		2
Gråsisken	<i>Carduelis cabaret</i>			21	1	8	30
Dompap	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>		9		14		23
Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>		8		6	2	16
Rørspurv	<i>Emberiza schoeniclus</i>	18	1	56	2	102	179
Total		444	460	555	419	546	2424
Antal arter		23	31	30	35	24	55